

Måndagen den 27 April 1868.

Kammaren sammanträdde kl. 6 e. m.

Justerades sju protokollsutdrag för den 25 och protokollet för den 18 dennes.

Föredrogs änyo och företogs punktvis till afgörande Första Kammarens Tillfälliga Utskotts den 22 och 23 bordlagda Utlåtande N:o 13. med förslag till ordningsstadga för Riksdagens Första Kammare.

§ 1.

Bifölls.

§ 2.

1:sta mom.

Under den öfverläggning, som rörande detta moment förekom, yrkades dels bifall till momentet och dels afslag derä; och blef momentet af Kammaren bifallet.

2:dra mom.

I afseende å detta moment yrkades dels bifall till detsamma och dels återremiss deraf.

Momentet bifölls.

3:dje mom.

En ledamot yrkade afslag å detta moment, hvaremot flere ledamöter begärde bifall till detsamma; och blef momentet af Kammaren bifallet.

§§ 3—8.

Biföllos.

§ 9.

Under den öfverläggning, som förekom angående denna §, yrkades dels bifall till densamma och dels afslag derå; och då Herr Grefven och Talmannen efter öfverläggningens slut framställde proposition på bifall till §:n, svarades dertill många ja, blandade med nej, hvarefter Herr Grefven och Talmannen förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Till följd af flere ledamöters begäran om votering, uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller 9 § i förslaget till ordningsstadga för Riksdagens Första Kammare, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren denna paragraf.

Omröstningen förefogs; och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 62;

Nej — 25.

Grefve Mörner. Carl Göran: Jag ber att få nedlägga min reservation emot det nu fattade beslutet. Grundlagen synes mig i detta fall hafva utgått från den åsigt, att valet till ledamot i Utskott skall utgöra ett bevis på ömsesidigt förtroende, nemligen från de väljandes sida, derigenom att de utse en ledamot till ett sådant uppdrag, och af den, som blifvit vald, derigenom att han, så vidt honom möjligt är, emottager uppdraget och således visar sig uppskatta det honom lemnade förtroende. Inom denna Kammare, sådan den nu är sammansatt, har man visserligen icke anledning befara, att den rätt, Kammaren nu tillerkänt sig, skall blifva på obehörigt sätt begagnad, men det är dock ej otänkbart, att denna rätt tilläfvventyrs kan under partitider blifva missbrukat såsom ett medel till politisk förföljelse. Den kan nemligen blifva ett medel, att, om man finner en man tillhörande motsidan, vara besvärlig under den allmänna diskussionen i Kammaren, rörande ärendena, söka förminska eller tillintetgöra hans inflytande, derigenom att man insätter honom i ett Utskott, hvilket tager hans tid så strängt i anspråk, att han deraf förhindras att följa de allmänna ärendena, men hvarest han dock, såsom stående ensam mot de öfrige, ingenting förmår uträtta.

Jag vill derföre hafva tillkännagifvet, att jag icke med min röst bidragit till det beslut, Kammaren nu fattat.

Friherre Tersmeden: Äfven jag får härmed emot det beslut, Kam-maren rörande denna 9 § fattat, anmäla min reservation, grundad derpå, att jag anser ett sådant stadgande ej höra till arbetsordningen, utan till grundlagen, hvarföre, om Kam-maren ansett detta stadgande nödvändigt, förslag derom bort väckas och behandlas såsom ett tillägg till eller för-ändring i denna grundlag.

§ 10.

Bifölls,

§ 11.

I afseende å denna paragraf yrkades dels bifall, dels afslag; och blef paragrafen af Kam-maren afslagen.

§§ 12 och 13.

Biföllos.

§ 14.

1:sta mom.

Öfverläggning om detta moment uppstod; och yrkades derunder dels bi-fall till momentet oförändradt; dels att detsamma måtte antagas med följande förändrade lydelse: »Ledamot, som erhållit ordet, skall tala stående från den plats han i samlingssalen innehar, eller från den plats, som af Talmannen bestämmes;» dels att momentet skulle bifallas med den för-ändring, att slutet deraf komme att lyda sålunda: »eller från en af de särskilda platser för talare, som af Talmannen blifvit bestämda»; dels att momentet måtte återförvisas; och dels slutligen att detsamma skulle afslås.

Kammaren godkände momentet med den förändrade lydelse, som här ofvan först finnes intagen.

2:dra mom.

I afseende härå yrkades dels bifall; dels att momentet skulle anta-gas med utbyte af ordet *sammanträden* emot ordet *öfverläggningar*; och dels att Kam-maren måtte afslå detta moment.

Sedan proposition å dessa yrkanden blifvit framställda samt Herr Grefven och Talmannen förklarar sig hafva funnit propositionen om afslag å momentet vara med öfvervägande ja besvarad, begärdes vote-ring; hvarefter och sedan Kam-maren, uppå Herr Grefven och Talman-nens framställning, till kontraposition vid voteringen antagit bifall till momentet med ofvansagda förändring, uppsattes, justerades och an-slogs följande voteringsproposition:

Den

Den, som afslår 2:dra momentet i 14:de § af förslaget till ordningsstadga för Riksdagens Första Kammare, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifaller Kammaren momentet med förändring af ordet *sammanträden* till ordet *öfverläggningar*.

Efter omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 49;
Nej — 29.

§ 15.

1:sta mom.

Efter hållen öfverläggning bifölls momentet endast med den ändring att sednare delen deraf, börjande med orden: »Justeringen af Kammarens vid riksdagens slut» etc., skulle utgöra ett särskildt stycke af samma moment.

2:dra mom.

Bifölls.

§§ 16, 17 och 18.

Biföllos.

§ 19.

1:sta mom.

I afseende härå yrkades dels bifall, dels att momentet skulle godkännas med uteslutande af ordet *endast*; och blef momentet utan förändring af Kammaren antaget.

2:dra, 3:dje och 4:de momenten.

Biföllos.

§ 20.

1:sta mom.

En ledamot yrkade, att detta moment skulle antagas med den förändring, att första meningen komme att lyda sålunda: »Då omröstning till beslut eller val skall företagas, böra fyra ledamöter, hvilka Talmannen derom anmodar, taga plats vid talmansbordet, två för att biträda vid röstsedlarnes öppnande och granskning samt två för att jemte

sekreteraren öfver valet eller omröstningen föra särskilda anteckningar»; hvaremot en annan ledamot, med hvilken flere instämde, yrkade bifall till momentet oförändradt.

Kammaren antog momentet utan någon ändring.

2:dra och 3:dje mom.

Biföllos.

§ 21.

Öfverläggning om denna § förekom; och yrkades derunder, dels att densamma måtte oförändrad bifallas, dels att Kammaren skulle bifalla paragrafen med den ändring, att slutet deraf komme att lyda sålunda: »hvarefter frågan först i ett följande sammanträde må till vederbörande rådgifvare framställas»; och dels slutligen att paragrafen måtte afslås.

Sedan proposition å dessa yrkanden blifvit, hvar efter annan, framställda samt med blandade ja och nej besvarade, gjordes änyo proposition på bifall till paragrafen oförändrad; och då dervid likaledes svarades många så väl ja som nej, förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Votering begärdes; hvarefter och sedan, uppå Herr Grefven och Talmannens framställning, till kontraposition vid voteringen antagits afslag å paragrafen, uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller 21:sta §:n i förslaget till ordningsstadga för Riksdagens Första Kammare, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren denna paragraf.

Omröstningen företogs; och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 29;

Nej — 32.

§ 22.

1:sta mom.

Öfverläggning om detta moment uppstod; och yrkades derunder dels bifall till momentet oförändradt; dels att detsamma måtte antagas med den förändring, att sednare delen deraf erhöil följande lydelse: »yrkar ledamot att Kammarens öfverläggning i något ärende må inom lyckta dörrar hållas, och finner Kammaren skäligt dertill lemna bifall, skall på Talmannens tillsägelse läktaren genast utrymmas»; dels att mo-

mentet måtte godkännas med uteslutande af den sednare delen deraf; och dels slutligen, att Kammaren skulle bifalla momentet med utbyte af ordet *fem* emot ordet *tio*.

Kammaren biföll momentet oförändradt.

2:dra mom.

Uppå yrkande af en ledamot, med hvilken många instämde, blef detta moment af Kammaren afslaget.

§ 23.

Bifölls.

§ 24.

1:sta mom.

I afseende å detta moment yrkades, dels att detsamma skulle oförändradt bifallas, dels att Kammaren måtte antaga momentet med uteslutande af den deri förekommande tredje meningen, hvilken lydde sålunda: »Sådan ledighet må ej beviljas för mer än fjorton dagar, såvida ej särdeles viktiga omständigheter föranleda Kammaren att medgifva ledamots frånvaro under längre tid»; och dels slutligen, att momentet måtte godkännas med följande förändrade lydelse: »Önskar ledamot erhålla ledighet från riksdagsöromålen, göra derom framställning hos Kammaren. Sådan ledighet må ej beviljas för mer än tre veckor etc.» (lika med Utskottets förslag).

Kammaren biföll momentet med uteslutande af den ofvan intagna, tredje meningen.

2:dra och 3:dje mom.

Biföllos.

§ 25.

Uppå gjorda yrkanden blef denna § af Kammaren afslagen.

§ 26.

Bifölls.

Slutligen beslöts, att i afseende å paragrafernas nummerordning skulle vidtagas den rättelse, som vore en följd deraf, att 11, 21 och 25 §§ blifvit från ordningsstadgan uteslutna.

Föredrogos men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Stats-Utskottets nedannämnda den 25 dennes bordlagda Betänkanden och Memorial, nemligen:

N:o 84, i anledning af dels Kongl. Maj:ts nådiga Skrifvelse angående lydelsen af 23 § i Riksgälds-kontorets reglemente, dels erhållen återremiss å Utskottets i Memorialet N:o 24 gjorda förslag om förändring af de i sagda § intagna stadganden;

N:o 85, i anledning af dels Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående anslag till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader, dels enskilde motionärers framställningar angående statsanslag, låneunderstöd eller räntegaranti för ifrågasatta jernvägsanläggningar, äfvensom angående anslag till bestridande af undersökningskostnader i afseende å föreslagna jernvägslinier;

N:o 86, angående väckt motion om förändrad organisation af rikets försvarsväsende;

N:o 87, i anledning af väckta motioner angående ändringar i in-delningsverket m. m.; samt

N:o 88, med beräkningar öfver statsregleringen för år 1869 samt förslag i fråga om fyllande af Riksgälds-kontorets behof.

Föredrogos men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Banko-Utskottets den 25 dennes bordlagda Memorial N:o 19, i anledning af Kamrarnes beslut i fråga om Utskottets Betänkande N:o 13, med förslag angående Riksbankens låne- och kreditiv rörelse.

Efter föredragning af Kammarens den 23 dennes bordlagda protokoll för den 11 innevarande månad, blef detta protokoll af Kam-maren justeradt.

Anmäldes och bordlades Stats-Utskottets Utlåtande N:o 89, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition med förslag till Tullverkets utgiftsstaten, att gälla från början af år 1869.

Kammaren åtskiljdes kl. 12 på natten.

In fidem
O. Brakel.
